

รายงานการเฝ้าระวังโรคติดต่อที่นำโดยแมลงและโรคติดต่อจากสัตว์สู่คน
กลุ่มงานป้องกันควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยโสธร

ปีที่ 2 ฉบับที่ 6 ประจำเดือนพฤษภาคม พ.ศ.2555

Volume 2 Number 6 : May 24, 2012

วัตถุประสงค์

รายงานการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์

- 1) เพื่อให้หน่วยงานเจ้าของข้อมูลรายงานเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา ได้ตรวจสอบและแก้ไขให้ถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
- 2) เพื่อวิเคราะห์และรายงานสถานการณ์โรคที่เป็นปัจจุบันทั้งในประเทศและต่างประเทศ
- 3) เพื่อเป็นสื่อกลางในการนำเสนอผลการสอบสวนโรค หรืองานศึกษาวิจัยที่สำคัญและเป็นปัจจุบัน
- 4) เพื่อเผยแพร่ความรู้ ตลอดจนแนวทางการดำเนินงานทางระบาดวิทยาและสาธารณสุข

คณะที่ปรึกษา

นายแพทย์บุญชัย ธีระกาญจน์
นายแพทย์จักรารุช จุฑาสงษ์
เภสัชกรรองอาจ แสนศรี

หัวหน้ากองบรรณาธิการ : จรรยา ดวงแก้ว

บรรณาธิการประจำฉบับ : แมน แสงภักดิ์

บรรณาธิการวิชาการ : แมน แสงภักดิ์
ปรีชา ลากวงษ์

กองบรรณาธิการ

พนมวรรณ คาคัพโน รณรงค์ ผิวเรืองนนท์
เพ็ญศิริ วิเศษฐ์ผจญชัย ถนอม นามวงศ์
เกียรติศักดิ์ พงษ์ประเสริฐ ธนชัย ยุตวัน

ฝ่ายจัดส่ง/ประสานงาน

สุมาลี สมนึก สุกัญญา คำพัฒนา
วรัญญา ทูลธรรม

ฝ่ายศิลป์/สื่ออิเล็กทรอนิกส์ ถนอม นามวงศ์

ขณะนี้ผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในหลายพื้นที่ โดยเฉพาะในจังหวัดที่มีกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างชาติมาเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยว และที่สำคัญ คือ จะเริ่มเข้าสู่ฤดูกาลการระบาดของโรคไข้เลือดออก ซึ่งอาจทำให้มีการแพร่กระจายของโรคไปในวง

กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยโสธร จึงขอความร่วมมือจากเครือข่ายทุกแห่งเตรียมพร้อมรับสถานการณ์การระบาดของโรคไข้เลือดออก ซึ่งอาจเกิดขึ้นในพื้นที่ของแต่ละอำเภอ โดยดำเนินการควบคุมโรคไข้เลือดออก ตามมาตรการ 5 ป. (ปิด เปลี่ยน ปล่อย ปรับปรุง ปฏิบัติ) และ ในพื้นที่เสี่ยงหรือมีการเคลื่อนย้ายประชากรหรือพื้นที่ที่มีการระบาด ดำเนินการ คือ จัดตั้งระบบประสานงานสั่งการ เพื่อติดตามสถานการณ์โรครายวัน ดำเนินการควบคุมยุงพาหะแบบเฉพาะหน้า และรวดเร็ว การสื่อสารความเสี่ยงทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เน้นพื้นที่ที่มีกลุ่มนักท่องเที่ยวและเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคไข้เลือดออกในพื้นที่อย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง รวมทั้งการดูแลผู้ป่วยไม่ให้เสียชีวิต โดยขอคำปรึกษาจากผู้เชี่ยวชาญ กรมการแพทย์

จรรยา ดวงแก้ว

กองบรรณาธิการ

สารบัญ

❖ สถานการณ์โรคไข้เลือดออกปี 2555	2
❖ สถานการณ์โรคไข้เลือดออกรายอำเภอ	4
❖ มาตรการดำเนินงาน	9

สถานการณ์และการเฝ้าระวังโรคในปี 2555

1.โรคไข้เลือดออก

สถานการณ์โรคไข้เลือดออกระดับประเทศ

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 ถึงวันที่ 22 พฤษภาคม 2555 ประเทศไทยมีรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกสะสม จำนวน 10,146 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 15.88 ต่อประชากรแสนคน มีรายงานผู้ป่วยเสียชีวิต 7 ราย (ภาคกลาง 5 ราย ภาคใต้ 3 ราย และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1 ราย) อัตราป่วยตายร้อยละ 0.09 ผู้ป่วยส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มอายุ 10-34 ปี

ในระดับภาค อัตราป่วยสะสมในระดับภาค พบว่า ภาคใต้ อัตราป่วยสูงสุด 29.26 ต่อประชากรแสนคน (2,602 ราย) รองลงมา คือ ภาคกลาง อัตราป่วย 21.87 ต่อประชากรแสนคน (4,728 ราย) ภาคเหนือ อัตราป่วย 10.48 ต่อประชากรแสนคน (1,236 ราย) และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อัตราป่วย 7.32 ต่อประชากรแสนคน (1,580 ราย) ตามลำดับ

ในระดับจังหวัดอัตราป่วยสะสม ตั้งแต่ 1 มกราคม – 22 พฤษภาคม 2555 เรียงจากจังหวัดที่พบอัตราป่วยสูงสุดใน 10 จังหวัดทั่วประเทศ มีดังนี้

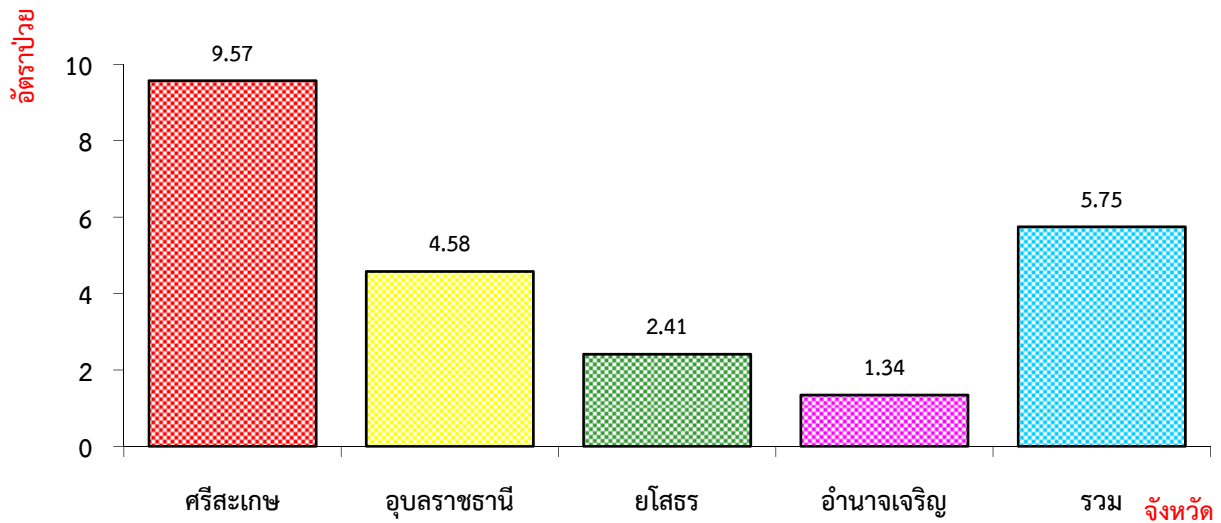
จังหวัด	ป่วย	ตาย	อัตราป่วย	อัตรามตาย	อัตราป่วยตาย
กระบี่	656	0	151.60	0.00	0.00
ระยอง	443	0	70.72	0.00	0.00
ระนอง	101	1	55.17	0.55	0.99
สตูล	162	0	54.52	0.00	0.00
สมุทรสาคร	262	0	53.26	0.00	0.00
ราชบุรี	386	2	46.00	0.24	0.52
ตราด	99	0	44.81	0.00	0.00
ภูเก็ต	139	2	40.28	0.58	1.44
พังงา	99	0	39.11	0.00	0.00
ลพบุรี	271	0	35.85	0.00	0.00

ที่มา ; <http://dhf.ddc.moph.go.th>

สถานการณ์โรคไข้เลือดออกในระดับเขตตรวจราชการฯ 13

สถานการณ์โรคไข้เลือดออกในเขตตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุข เขต 13 พบว่า จังหวัดศรีสะเกษ มีรายงานจำนวนผู้ป่วย 139 ราย รองลงมา คือ อุบลราชธานี จำนวน 83 ราย, ยโสธร จำนวน 13 ราย และอำนาจเจริญ จำนวน 5 ราย และเมื่อเปรียบเทียบอัตราป่วยพบว่า จังหวัดศรีสะเกษ มีอัตราป่วยสูงสุด เท่ากับ 9.57 รองลงมา คือ อุบลราชธานี, อำนาจเจริญ และยโสธร อัตราป่วยเท่ากับ 4.58, 2.41 และ 1.34 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ ดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 อัตราป่วยต่อประชากรแสนคนโรคไข้เลือดออก รายจังหวัด
เขตตรวจราชการฯ 13 ปี พ.ศ.2555

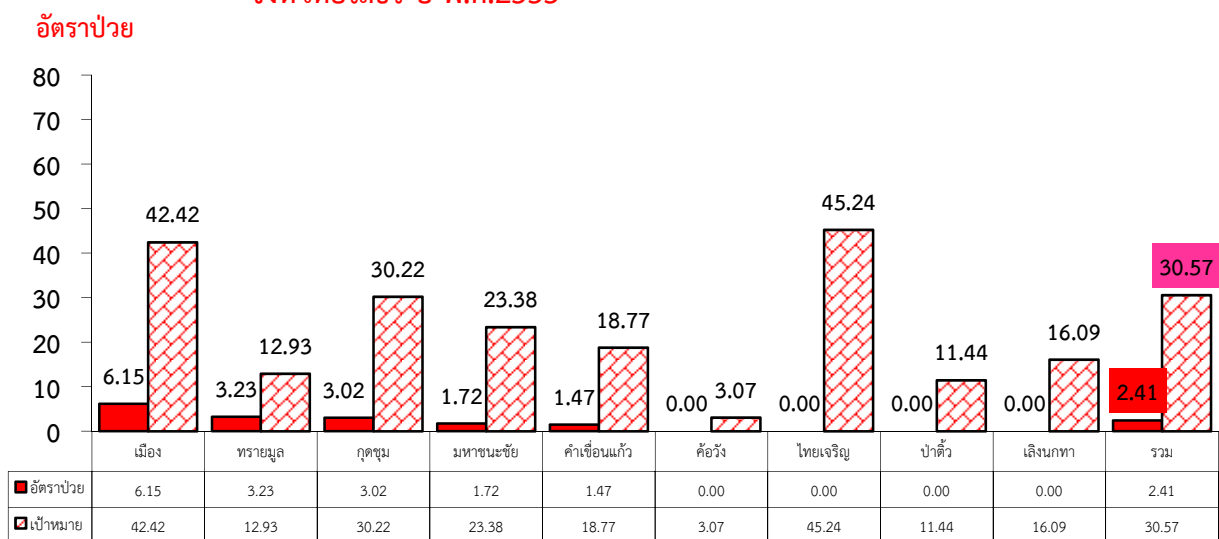

สถานการณ์โรคไข้เลือดออกจังหวัดยโสธร

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 ถึงวันที่ 24 พฤษภาคม 2555 กลุ่มงานควบคุมโรคติดต่อ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดยโสธร ได้รับรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกสะสม จำนวน 13 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 2.41 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีรายงานผู้ป่วยเสียชีวิต พบผู้ป่วยเพศชาย 5 ราย เพศหญิง 8 ราย กลุ่มอายุที่พบผู้ป่วย คือ กลุ่มอายุ 15-24 ปี จำนวน 8 ราย อาชีพที่มีผู้ป่วย คือ นักเรียน

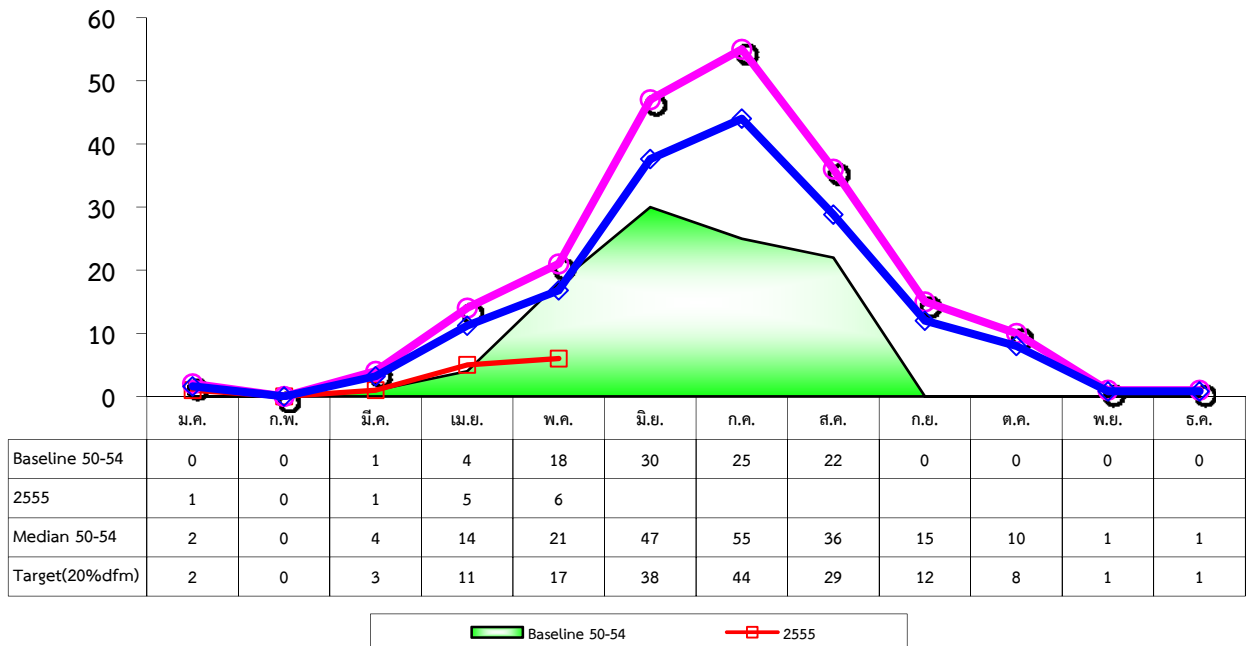
อำเภอที่มีรายงานผู้ป่วย คือ เมือง อัตราป่วย 6.15 ต่อประชากรแสนคน รองลงมา คือ ทรายมูล อัตราป่วย 3.23 และกุดชุม อัตราป่วย 3.02 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ ดังรูปที่ 2

รูปที่ 2 อัตราป่วยต่อประชากรแสนคนโรคไข้เลือดออกรายอำเภอ
จังหวัดยโสธร ปี พ.ศ.2555

จากสถานการณ์โรค พบว่า มีรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกสะสม จำนวน 13 ราย เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลกับค่ามัธยฐานย้อนหลัง 5 ปี จำนวนผู้ป่วยยังต่ำกว่าเป้าหมายรายเดือน ดังรูปที่ 3 สำหรับเป้าหมายของจังหวัดยโสธร ปี 2555 ต้องมีผู้ป่วยไม่เกิน 165 ราย อัตราป่วยไม่เกิน 30.57 ต่อประชากรแสนคน

รูปที่ 3 แสดงจำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก รายเดือน จังหวัดยโสธร ปี พ.ศ.2555
เปรียบเทียบกับ Baseline, Target และ Median

สถานการณ์โรครายอำเภอ

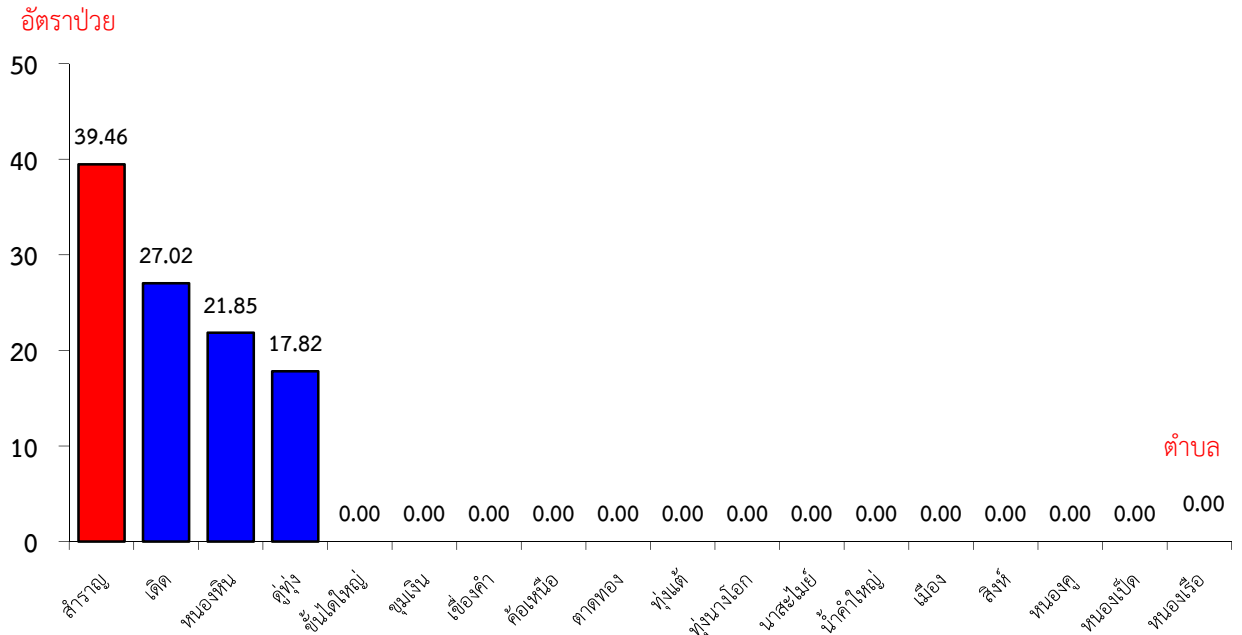
อำเภอเมือง

ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 ถึงวันที่ 24 พฤษภาคม 2555 มีรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกสะสมจำนวนทั้งสิ้น 8 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 6.15 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีรายงานผู้ป่วยเสียชีวิต

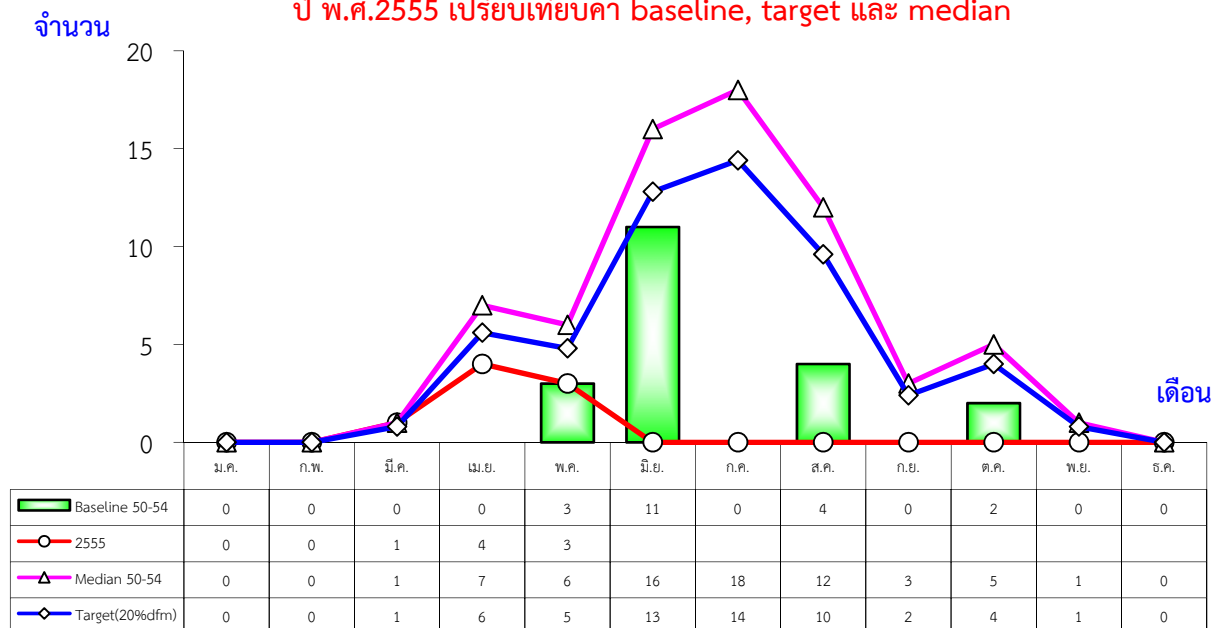
พบผู้ป่วยเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยพบเพศชาย 4 ราย เพศหญิง 4 ราย อัตราส่วนเพศหญิงต่อเพศชาย เท่ากับ 1.0 อายุที่พบสูงสุด คือ กลุ่มอายุ 15 - 24 ปี จำนวน 6 ราย

ตำบลที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ สำราญ อัตราป่วย 39.46 ต่อประชากรแสนคน รองลงมาคือ เด็ด, หนองหิน และ ตู้ง อัตราป่วย 27.02, 21.85 และ 17.82 ต่อประชากรแสนคน ตามลำดับ ดังรูปที่ 4 และแนวโน้มการระบาดของโรคยังต่ำกว่าเป้าหมายการดำเนินงาน ดังรูปที่ 5

รูปที่ 4 อัตราป่วยต่อประชากรแสนคนโรคไข้เลือดออกจำแนกรายตำบล
อำเภอเมือง จังหวัดยโสธร ปี 2555

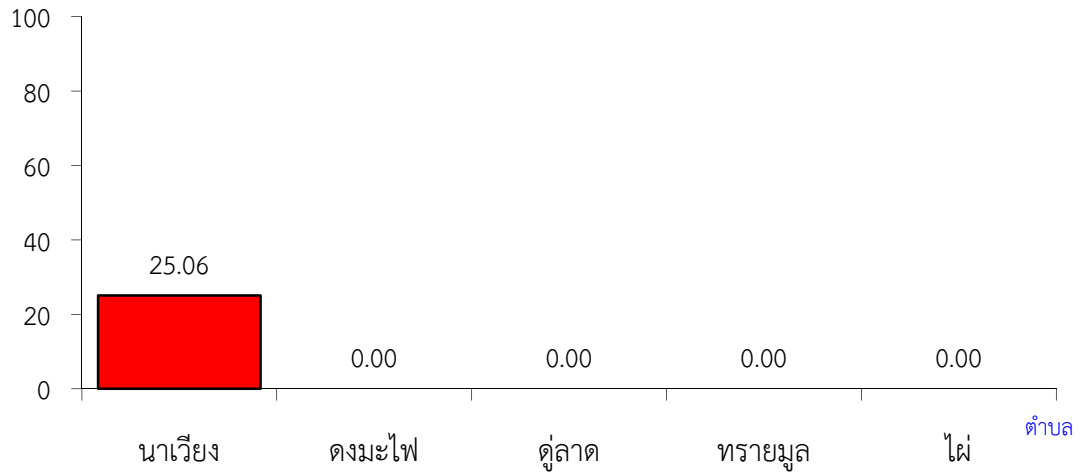
รูปที่ 5 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกรายเดือน อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร
ปี พ.ศ.2555 เปรียบเทียบค่า baseline, target และ median

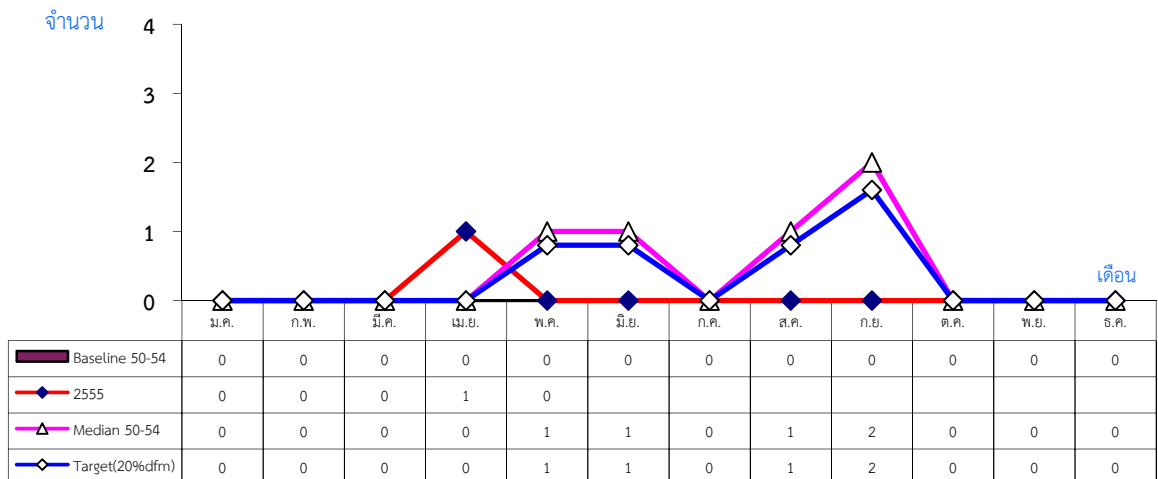
อำเภอทรายมูล

นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 ถึงวันที่ 24 พฤษภาคม 2555 มีรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกสะสมจำนวนทั้งสิ้น 1 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 3.23 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีรายงานผู้ป่วยเสียชีวิต พบผู้ป่วยเพศหญิง 1 ราย ไม่มีรายงานผู้ป่วยเพศชาย กลุ่มอายุที่พบ คือ กลุ่มอายุ 5-9 ปี ตำบลที่มีผู้ป่วย คือ นาเวียง อัตราป่วย 25.06 ต่อประชากรแสนคน ดังรูปที่ 6 และแนวโน้มการระบาดของโรครยังต่ำกว่าเป้าหมายการดำเนินงาน ดังรูปที่ 7

รูปที่ 6 อัตราป่วยต่อประชากรแสนคนโรคไข้เลือดออกจำแนกรายตำบล
อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร ปี 2555

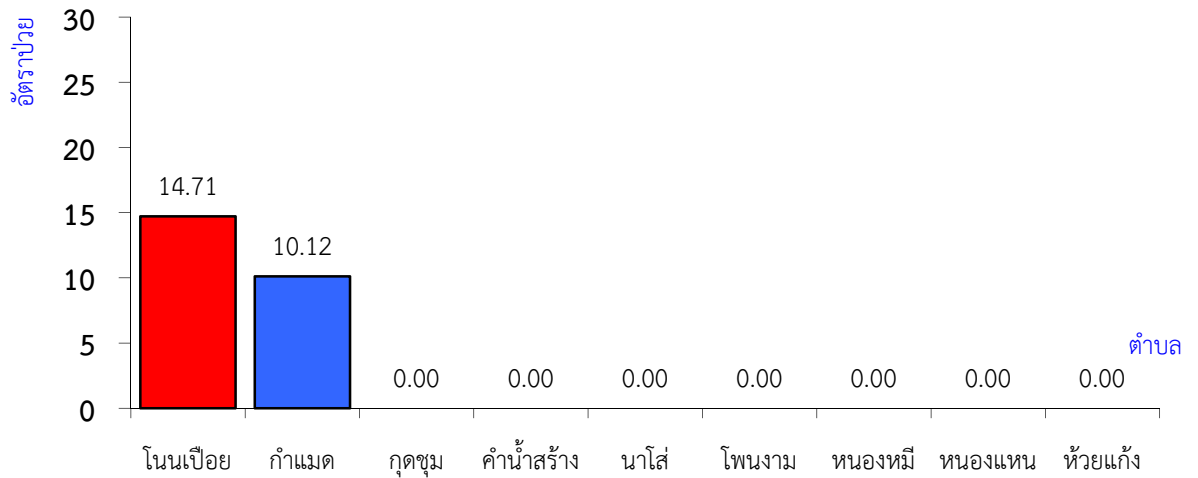
รูปที่ 7 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกรายเดือน อำเภอทรายมูล จังหวัดยโสธร
ปี พ.ศ.2555 เปรียบเทียบค่า baseline, target และ median

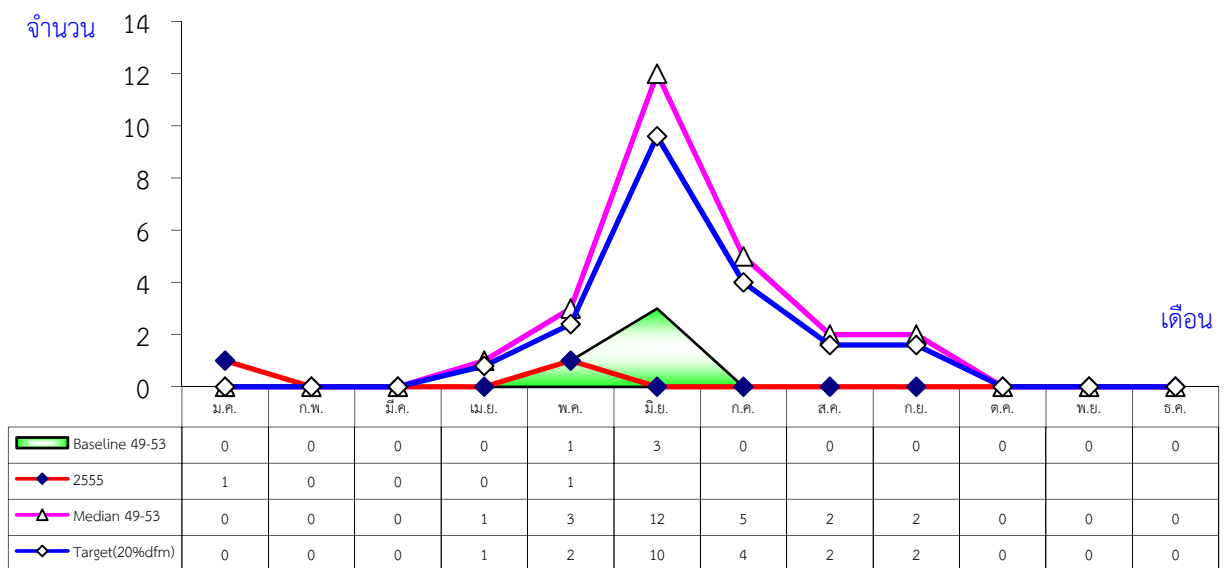
อำเภอเกษตรกรรม

นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 ถึงวันที่ 24 พฤษภาคม 2555 มีรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกสะสมจำนวน 2 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 3.02 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีรายงานผู้ป่วยเสียชีวิต พบผู้ป่วยเพศชาย 1 ราย เพศหญิง 1 ราย กลุ่มอายุที่พบ คือ กลุ่มอายุ 15-24 ปี ตำบลที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ โนนเปือย และกำแพง อัตราป่วยเท่ากับ 14.71 และ 10.12 ต่อประชากรแสนคนดังรูปที่ 8 และแนวโน้มการระบาดของโรครยังต่ำกว่าเป้าหมายการดำเนินงาน ดังรูปที่ 9

รูปที่ 8 อัตราป่วยต่อประชากรแสนคนโรคไข้เลือดออกจำแนกรายตำบล อำเภอกุตุชุม จังหวัดยโสธร ปี 2555

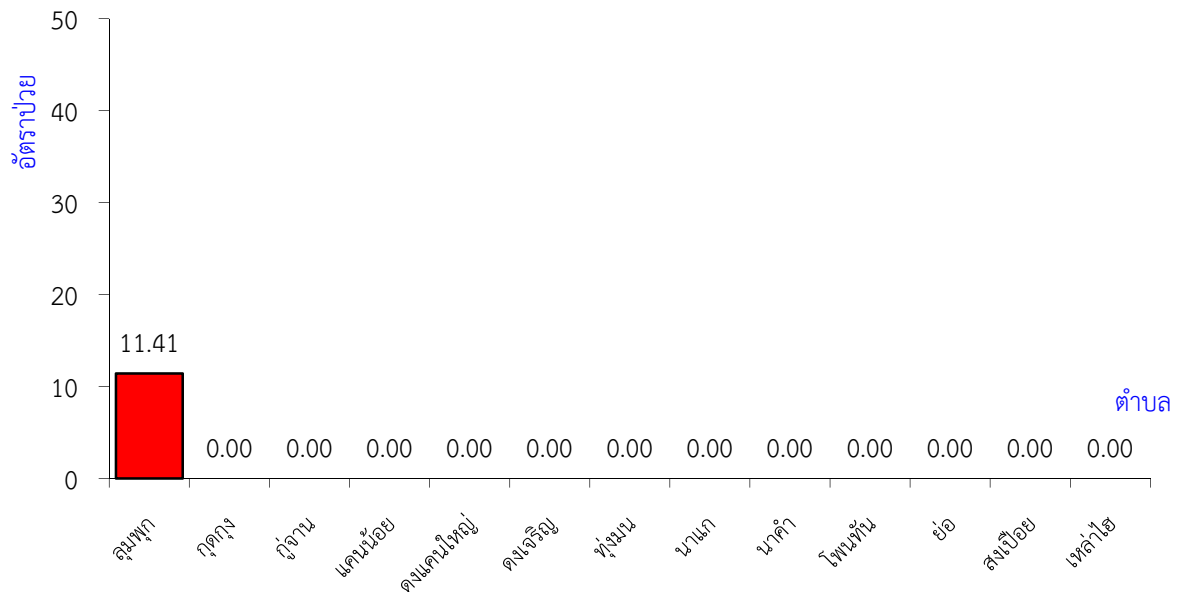
รูปที่ 9 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกรายเดือน อำเภอกุตุชุม จังหวัดยโสธร ปี พ.ศ.2555 เปรียบเทียบค่า baseline, target และ median

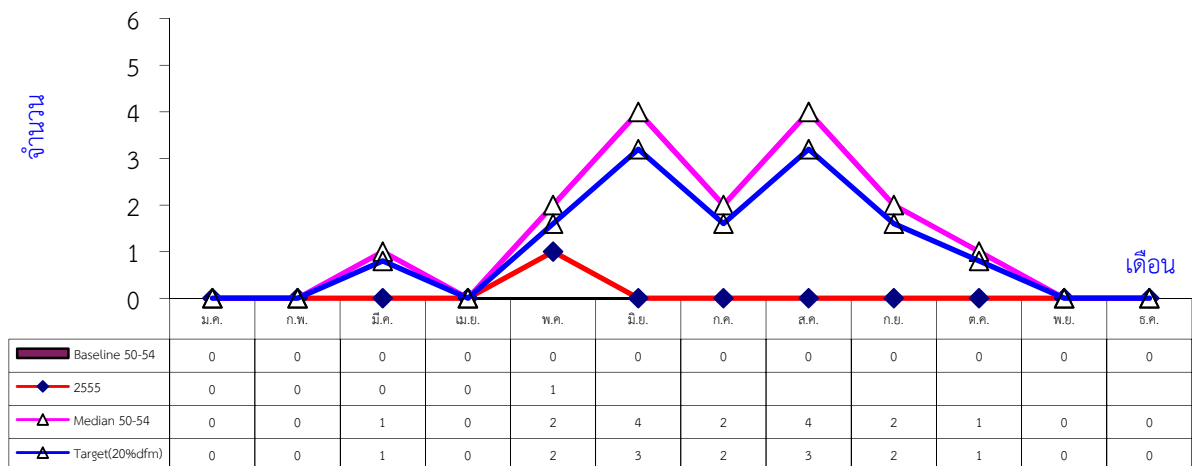
อำเภอคำเขื่อนแก้ว

นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 ถึงวันที่ 24 พฤษภาคม 2555 มีรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกสะสมจำนวน 1 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 1.47 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีรายงานผู้ป่วยเสียชีวิต พบผู้ป่วยเพศหญิง 1 ราย เพศหญิง 1 ราย กลุ่มอายุที่พบ คือ กลุ่มอายุ 35-44 ปี ตำบลที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ ลุมพุก อัตราป่วยเท่ากับ 11.41 ต่อประชากรแสนคน ดังรูปที่ 10 และแนวโน้มการระบาดของโรคลดต่ำกว่าเป้าหมายการดำเนินงาน ดังรูปที่ 11

รูปที่ 10 อัตราป่วยต่อประชากรแสนคนโรคไข้เลือดออก อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ปี 2555

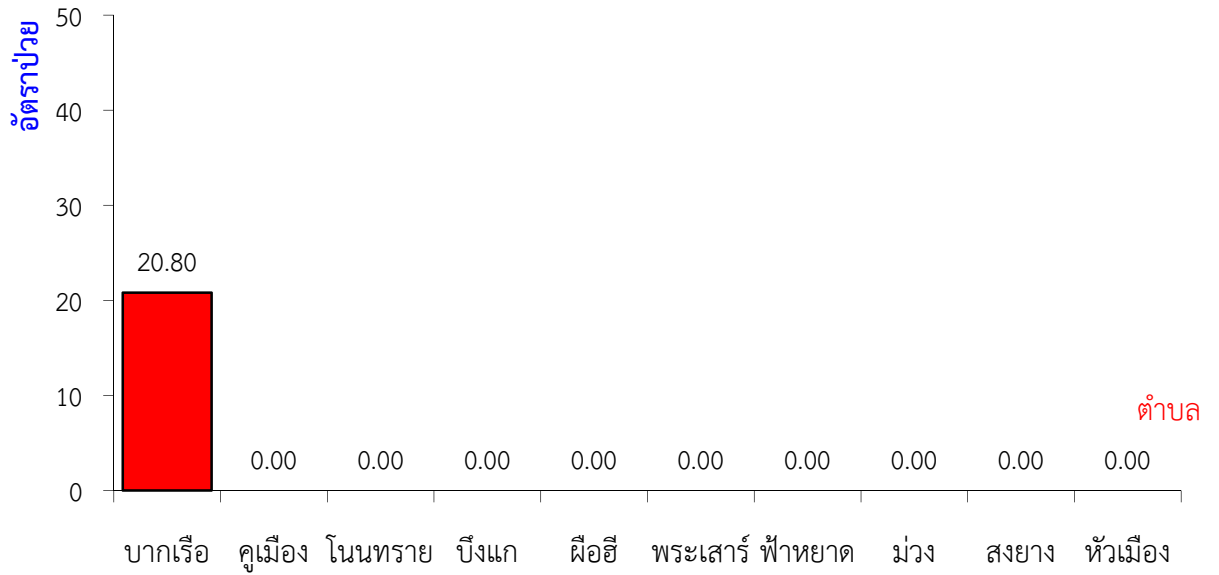
รูปที่ 11 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกรายเดือน อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร ปี พ.ศ.2555 เปรียบเทียบค่า baseline, target และ median

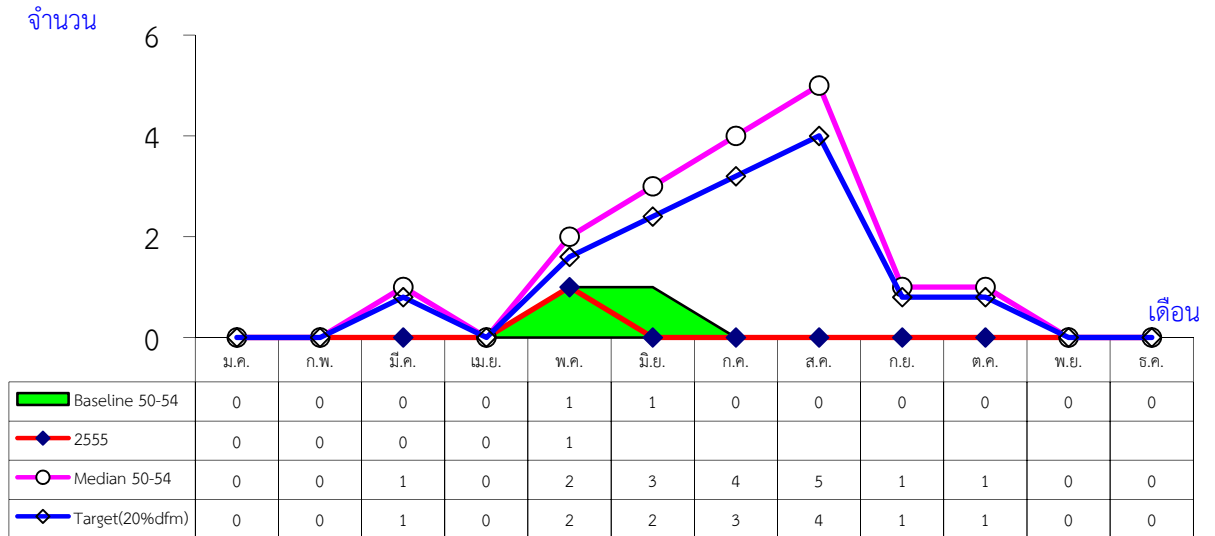
อำเภอมหาชนะชัย

นับตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2555 ถึงวันที่ 24 พฤษภาคม 2555 มีรายงานผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกสะสม จำนวน 1 ราย คิดเป็นอัตราป่วย 1.72 ต่อประชากรแสนคน ไม่มีรายงานผู้ป่วยเสียชีวิต พบผู้ป่วยเพศหญิง 1 ราย เพศหญิง 1 ราย กลุ่มอายุที่พบ คือ กลุ่มอายุ 15-24 ปี ตำบลที่มีอัตราป่วยสูงสุด คือ บากเรือ อัตราป่วยเท่ากับ 20.80 ต่อประชากรแสนคน ดังรูปที่ 12 และแนวโน้มการระบาดของโรคลดต่ำกว่าเป้าหมายการดำเนินงาน ดังรูปที่ 13

รูปที่ 12 อัตราป่วยต่อประชากรแสนคนโรคไข้เลือดออก อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ปี 2555

รูปที่ 13 จำนวนผู้ป่วยโรคไข้เลือดออกรายเดือน อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ปี พ.ศ.2555 เปรียบเทียบค่า baseline, target และ median

มาตรการเร่งรัดการป้องกันและควบคุมโรคโรคไข้เลือดออกจังหวัดยโสธร

1. มาตรการการป้องกันการเกิดโรค

1) แจ้งให้ประชาชนทุกหลังคาเรือนควบคุมลูกน้ำยุงลายโดยให้ดำเนินการต่อไปนี้ (5 ป 5 ร)

1.1) ปิด ปิดภาชนะน้ำดื่ม น้ำใช้ทุกชนิดให้มิดชิด เพื่อป้องกันยุงลายวางไข่

1.2) เปลี่ยน เปลี่ยนน้ำในแจกัน ดอกไม้ จานรองขาตู้กับข้าว และภาชนะใส่น้ำที่ให้สัตว์เลี้ยงต่างๆ ภายในบ้านเรือน เช่น นก ไก่ สุนัข แมว ทุกสัปดาห์ หรือใส่เกลือแกง น้ำส้มสายชู ล้างภาชนะน้ำดื่ม น้ำใช้ ทุกๆ 7 วัน เพื่อป้องกันยุงลายวางไข่

1.3) ปล่อย ปล่อยปลากินลูกน้ำ เช่นปลาหางนกยูง ในโอ่งน้ำ บ่อน้ำ หรืออ่างน้ำ อ่างบัว เพื่อทำลายลูกน้ำยุงลาย

1.4) ปรับปรุง ปรับปรุงสิ่งแวดล้อม ทั้งภายในบ้าน นอกบ้าน ที่สาธารณะ ไม่ให้มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เก็บ คั่ว ทำลายภาชนะน้ำขังที่ไม่ใช้ เช่น กระจัง ยางรถ เศษวัสดุอื่นที่เวลาฝนตกแล้วจะทำให้เกิดน้ำขังได้ หรือเก็บเข้าไว้ในร่ม

หมั่นทำความสะอาดบริเวณบ้าน และ สวน ไม่ให้มีใบไม้ สะสม ที่อาจเป็นแหล่งน้ำขัง และแหล่งเพาะพันธุ์ยุงได้ เวลาฝนตก

ใส่ทรายอะเบทในภาชนะน้ำขังที่ไม่สามารถล้างได้ทุก ๆ ๗ วัน ถ้าไม่พอเพียงขอรับได้ที่สถานีอนามัย กำจัดยุงลายตัวแก่ โดย วิธี ฉีดยากันยุง ใช้ไม้ตียุงไฟฟ้า จุดยากันยุง ควรป้องกันไม่ให้ยุงกัด โดยนอนกางมุ้ง ไม่อยู่ในที่มีด ทายากันยุง

1.5) ปฏิบัติ ปฏิบัติตามมาตรการ 5 ป คือ ปิด เปลี่ยน ปล่อย ปรับปรุง **ทุก 7 วัน** เพื่อกำจัดลูกน้ำยุงลายและตัดวงจรยุงลายที่เป็นพาหะนำโรคไข้เลือดออก

และเน้นมาตรการ 5 ป ในสถานที่ 5 ร ซึ่งเป็นแหล่งเสี่ยงสูงต่อการได้รับเชื้อไข้เลือดออก ดังนี้

- 1.1) โรงเรียน หมายถึง บ้าน หอพัก ที่อยู่อาศัย รวมทั้งหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน
- 1.2) โรงเรียน หมายถึง สถานศึกษาทุกระดับ ทั้งภาครัฐและเอกชน
- 1.3) โรงพยาบาล หมายถึง สถานบริการสาธารณสุขทุกระดับ ทั้งภาครัฐและเอกชน
- 1.4) โรงงาน หมายถึง สถานประกอบการ ทั้งภาครัฐวิสาหกิจและเอกชน
- 1.5) โรงทาน หมายถึง วัดหรือสถานประกอบพิธีทางศาสนา

2) ให้ประสานไปยังโรงเรียนทุกแห่งขอความร่วมมือให้นักเรียนร่วมกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายในโรงเรียน และในหมู่บ้านทุกสัปดาห์ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้งจนกว่าสถานการณ์จะสงบ

2. มาตรการการควบคุมโรค กรณีที่มีผู้ป่วยในพื้นที่

1) ให้เร่งกำจัดลูกน้ำยุงลายในบ้านผู้ป่วย และบริเวณรอบบ้านผู้ป่วยควรดำเนินการในรัศมีอย่างน้อย 100 เมตร และประเมินค่าดัชนีความชุกของลูกน้ำยุงลายในพื้นที่ที่เกิดโรคไม่ให้มีลูกน้ำทุกภาชนะ และทุกหลังคาเรือน (หลังการควบคุมโรคแล้วควรมีค่า HI = 0 หรือมีค่าใกล้ 0 มากที่สุด)

2) ให้ใช้มาตรการเร่งด่วนสำหรับการควบคุมการระบาด คือ การพ่นเคมีกำจัดยุงตัวเต็มวัยโดยให้ดำเนินการควบคุมแหล่งแพร่โรคภายใน 24 ชั่วโมง และปฏิบัติตามการกระจายของผู้ป่วย ดังนี้

- หากเกิดมีผู้ป่วยควรดำเนินการพ่นสารเคมีในบ้านผู้ป่วยและพื้นที่รอบบ้านผู้ป่วยในรัศมีอย่างน้อย 100 เมตร การพ่นสารเคมีควรดำเนินการอย่างน้อย 2 ครั้ง ห่างกัน 7 วัน
- หากเกิดมีผู้ป่วยกระจายทั่วไปในชุมชนหรือหมู่บ้าน ควรพ่นทุกหลังคาเรือนในชุมชน และควรพ่นเคมีให้มีบริเวณกั้นกลาง(Barrier Zone) ที่ปลอดภัยรอบชุมชนนั้นด้วย หากมีหมู่บ้านอื่นอยู่ข้างเคียงก็ควรพิจารณาพ่นเคมีเพิ่มเติมให้แก่หมู่บ้านที่อยู่ใกล้เคียงนั้นด้วย

นโยบายและมาตรการดำเนินงานเร่งด่วนยโสธร

1. ให้ถือว่าการควบคุมโรคใช้เลือดออกเป็นนโยบายเร่งด่วนของอำเภอที่จะต้องดำเนินการ
2. ขอให้ทุกอำเภอเร่งรัด ปฏิบัติการ ยโสธร 3-3-1 อย่างมีประสิทธิภาพ
 - 3 ชั่วโมงแรก** คือการรายงานโรค ให้ถึง อสม. ภายใน 1 ชั่วโมง ใน ภาคเช้า ตั้งแต่ 08.00 น. ให้ถึง 11.00 น. และในภาคบ่าย ตั้งแต่เวลา 13.00 น. ถึง 16.00 น
 - 3 ชั่วโมงหลัง** คือ การควบคุมโรคโดย อสม. คือ ให้ อสม. เข้าไปพ่นเคมีกำจัดยุงลายตัวแก่และทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายที่บ้านผู้ป่วย และต้องรายงานผลการปฏิบัติกลับมา ถึง สสจ. ภายใน 14.00 น. หลังได้รับรายงานในภาคเช้า และ ภายใน 19.00 น. หากได้รับรายงานในภาคบ่าย
 - 1** คือ การพ่นยุงภายใน 24 ชั่วโมง หรือ ในวันรุ่งขึ้นนั่นเอง และรณรงค์ควบคุมโรคทั้งกายภาพ ชีวภาพและเคมี
3. ให้ทุกอำเภอประสานร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ อสม. รณรงค์ให้ความรู้แก่ประชาชนทั้งทางตรง และ ผ่านสื่อต่างๆ ทุกรูปแบบ